

Vurderingsveiledning

2011

SAM3009 Medie- og informasjonskunnskap 2
Til sentralt gitt skriftlig eksamen

Vurderingsveiledning til sentralt gitt skriftlig eksamen 2011

Denne vurderingsveiledningen gir informasjon om sentralt gitt eksamen og hvordan denne skal vurderes. Vurderingsveiledningen skal være kjent for elever, lærere og foresatte i god tid før eksamen. Sensorene skal bruke vurderingsveiledningen som en felles referanseramme i sitt arbeid.

Vurderingsveiledningen består av en generell del (del 1), som gjelder for eksamen i alle fag, og en fagspesifikk del (del 2).

Del 1

Organisering av sentralt gitt skriftlig eksamen

Sentralt gitt skriftlig eksamen varer i 5 timer. Så langt det er mulig, bør sentralt gitt eksamen være [IKT-basert](#).

Sentralt gitt skriftlig eksamen kan organiseres med eller uten forberedelsesdag. Om det er forberedelsesdag til eksamen i et fag, går fram av del 2 i vurderingsveiledningen.

På forberedelsesdagen er alle hjelpemidler tillatt, inkludert bruk av Internett. Forberedelsesdagen er obligatorisk skoledag. I forberedelsestiden kan eleven samarbeide, hente informasjon og få veiledning.

Hjelpemidler til sentralt gitt eksamen

Sentralt gitt eksamen kan følge to ulike modeller. Hvilke hjelpemidler som er tillatt, avhenger av hvilken av de to modellene som er valgt.

- **Modell 1 – Eksamen**

Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra Internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon. For norsk, samisk, finsk som andrespråk og fremmedspråkene er heller ikke oversettelsesprogrammer tillatt.

- **Modell 2 – Todelt eksamen**

Del 1 – Skrivesaker, passer, linjal med centimetermål og vinkelmåler er tillatt.

Del 2 – Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra Internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon.

Den fagspesifikke delen av vurderingsveiledningen gir informasjon om hvilken modell som benyttes i det enkelte fag.

Gjennom opplæringen i det enkelte fag skal elevene ha blitt veiledet i å vurdere hvilke hjelpemidler de vil ha nytte av i arbeidet med å løse ulike typer oppgaver. Det er eleven selv, gjerne i samråd med læreren, som finner fram til hvilke hjelpemidler som er formålstjenlige.

Bruk av kilder

Dersom det er aktuelt for eleven å bruke kilder i besvarelsen, må disse oppgis på en etterrettelig måte. Det finnes ulike måter å oppgi kilder på. Det er viktig at kilder som blir brukt til eksamen, oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem.

Eleven skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på så vel lærebøker som annen litteratur. Dersom eleven bruker utskrift eller sitat fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettside og nedlastingsdato.

Dersom sensor mistenker at en besvarelse inneholder kopiert materiale uten kildehenvisning, kan besvarelsen sendes til plagiatkontroll.

Vurdering av eksamensbesvarelser

Læreplanene og forskrift til opplæringsloven er grundokumenter for vurderingsarbeidet.

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-25 og 4-18 slår fast følgende:

Eksamen skal organiserast slik at eleven/deltakaren eller privatisten kan få vist kompetansen sin i faget. Eksamenskarakteren skal fastsetjast på individuelt grunnlag og gi uttrykk for kompetansen til eleven/deltakaren eller privatisten slik den kjem fram på eksamen.

Kompetanse er i denne sammenhengen definert som evnen til å møte en kompleks utfordring eller utføre en kompleks aktivitet eller oppgave.¹ Eksamensoppgavene blir utformet slik at de prøver denne kompetansen. Grunnlaget for å vurdere kompetansen elevene viser i eksamensbesvarelsen, er kompetansemålene i læreplanen for fag.²

De grunnleggende ferdighetene er integrert i kompetansemålene i alle læreplanene for fag. Grunnleggende ferdigheter vil derfor kunne prøves indirekte til sentralt gitt eksamen. Grunnleggende ferdigheter utgjør ikke et selvstendig vurderingsgrunnlag.

Karakterer

Forskrift til opplæringsloven §§ 3-4 og 4-4 har generelle karakterbeskrivelser for grunnopplæringen:

- a) Karakteren 6 uttrykkjer at eleven har framifrå kompetanse i faget.
- b) Karakteren 5 uttrykkjer at eleven har mykje god kompetanse i faget.
- c) Karakteren 4 uttrykkjer at eleven har god kompetanse i faget.
- d) Karakteren 3 uttrykkjer at eleven har nokså god kompetanse i faget.
- e) Karakteren 2 uttrykkjer at eleven har låg kompetanse i faget.
- f) Karakteren 1 uttrykkjer at eleven har svært låg kompetanse i faget.

Kjennetegnene på måloppnåelse i den fagspesifikke delen av vurderingsveiledningene beskriver nærmere hva for eksempel "god kompetanse i faget" vil si for et bestemt fag til skriftlig eksamen.

¹ St.meld. nr. 30 (2003–2004) *Kultur for læring*.

² Forskrift til opplæringsloven §§ 3-3 og 4-3.

Del 2 SAM3009 Medie- og informasjonskunnskap 2

Faget er delt inn i tre hovedområder:

- medieutvikling
- uttrykksformer
- medier, individ og samfunn

Eksamensordning, forberedelsesdag og oppgaveformat

Forberedelsestid: 1 dag

Eksamen: 5 timers sentralt gitt skriftlig eksamen med sentral sensur

Eksamen er lagt opp med en forberedelsesdag og en 5 timers skriftlig prøve. På forberedelsesdagen får eleven ett eller flere temaer til fordypning i form av enten tekst, illustrasjoner, bilder, kildehenvisninger eller en kombinasjon av disse. Alle problemstillinger i selve eksamensoppgaven vil være knyttet til temaene som er gitt i forberedelsesdelen.

Forberedelsesdagen er obligatorisk skoledag. I forberedelsestiden kan elevene samarbeide med andre, finne informasjon og få veiledning. Det er imidlertid viktig å understreke at elevene skal skrive en selvstendig tekst på eksamensdagen, og at de derfor i tillegg til å samarbeide med andre også forbereder seg på en selvstendig måte i forberedelsestiden.

Læreplanen inneholder kompetansemål av teoretisk art og kompetansemål som legger opp til praktisk mediearbeid. Eksamensoppgavene vil stort sett være utformet slik at elevene skal kunne vise både teoretisk og praktisk kompetanse. Den praktiske kompetansen vil i så fall vises gjennom planleggingsarbeid og ikke i form av et ferdig produkt, på eksamensdagen.

Hjelpemidler

Forberedelsesdelen: I forberedelsestiden er alle hjelpemidler tillatt, også bruk av Internett. I forberedelsestiden kan elevene samarbeide og innhente informasjon.

Eksamen: Alle hjelpemidler er tillatt, bortsett fra Internett og andre verktøy som kan brukes til kommunikasjon.

Bruk av kilder

Dersom det er aktuelt for eleven å bruke kilder i besvarelsen, må disse oppgis på en etterrettelig måte. Det finnes ulike måter å oppgi kilder på. Det er viktig at kilder som blir brukt til eksamen, oppgis på en slik måte at leseren kan finne fram til dem.

Eleven skal oppgi forfatter og fullstendig tittel på så vel lærebøker som annen litteratur. Dersom eleven bruker utskrift eller sitat fra nettsider, skal han/hun oppgi nøyaktig nettadresse og nedlastingsdato.

Dersom sensor mistenker at en besvarelse inneholder kopiert materiale uten kildehenvisning, kan besvarelsen sendes til plagiatkontroll.

En god besvarelse trenger ikke inneholde kilder. De kildene eleven eventuelt velger å bruke, bør imidlertid være relevante for oppgaven. Eleven bør vise selvstendighet på eksamen. Kildene bør derfor knyttes til egne kommentarer eller drøftinger, men dette kommer selvfølgelig noe an på oppgaven.

For at sensor skal kunne finne fram til kildene, bør eleven oppgi kilder underveis i besvarelsen sin.

Tips til oppgaveløsning

Punktene under er ikke vurderingskriterier, men råd til elevene om hvordan de best mulig kan vise og tydeliggjøre kompetansen sin i en eksamensbesvarelse.

- Skriv klart, presist og saklig.
- Bruk og definer mediefaglige begreper.
- Bruk eksempler for å underbygge argumenter.
- Struktur innholdet i besvarelsen slik at det blir lett for leseren å følge argumentene.
- Vis selvstendighet i besvarelsen ved å bruke kunnskap, egne erfaringer og aktuelle eksempler.
- Skill mellom egne betraktninger og informasjon fra kilder ved å oppgi kilder underveis i teksten og eventuelt bruke sitatetegn ved direkte avskrift.

Vurdering og kjennetegn på måloppnåelse ved sentralt gitt skriftlig eksamen

Selv om medie- og informasjonskunnskap 2 bygger på medie- og informasjonskunnskap 1, er det kompetansemålene i læreplanen for medie- og informasjonskunnskap 2 som er utgangspunkt for vurderingen. Det er selve eksamensbesvarelsen som skal vurderes, ikke arbeidet i forberedelsestiden.

Eksamenskarakteren skal gi uttrykk for elevens individuelle kompetanse slik denne kommer fram i eksamensbesvarelsen. Gjennom eksamenssvaret skal eleven vise kompetanse ut fra kompetansemålene i læreplanen for faget. Eksamensbesvarelsen skal være et selvstendig og relevant svar på oppgaven.

Kompetansemålene må ses i lys av både formålet med faget, beskrivelsen av hovedområdene og de grunnleggende ferdighetene, selv om det er kompetansemålene som er grunnlaget for vurderingen.

Til skriftlig eksamen er det flere grunnleggende ferdigheter som er sentrale:

”Å kunne lese i medie- og informasjonskunnskap inneber å forstå og tolke ulike medietekstar. Det tyder òg å lese bruksretteleingar, undersøkingar, modellar og teoriar.”

”Å kunne uttrykkje seg skriftleg i medie- og informasjonskunnskap inneber å formidle informasjon og meiningar i ulike kommunikasjonsuttrykk, som tekst, lyd og bilde på ulike nivå. Det tyder å fortelje, beskrive, analysere, reflektere og vurdere.”

”Å kunne bruke digitale verktøy i medie- og informasjonskunnskap inneber å finne, ta imot, handtere, integrere og evaluere informasjon som basis for vidare arbeid med ulike uttrykksformer i eigen produksjon. Det tyder òg å behandle juridiske, kulturelle og etiske utfordringar i samband med Internettbruk.”

”Å kunne rekne i medie- og informasjonskunnskap inneber å bruke ulike typar statistikkar som utgangspunkt for analyse og argumentasjon. Det tyder òg å rekne ut tidsbruk og kostnader i samband med eigne medieproduksjonar.”

Kjennetegn på kompetanse

Veiledning til bruk ved skriftlig, sentralt gitt eksamen i Medie- og informasjonskunnskap 2

Se neste side.

Eleven skal	Karakteren 2	Karakterene 3 og 4	Karakterene 5 og 6
ha kunnskaper om faglige emner			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ gjere greie for hovudtrekk i internasjonal mediehistorie ▪ gjere greie for sentrale trekk ved internasjonal mediestructur og internasjonal mediepolitikk ▪ gjere greie for sentrale trekk ved mediestructuren i utviklingsland ▪ gjere greie for ulike medieideologiar ▪ gjere greie for sentrale lover og føresegner som gjeld opphavsrett, personvern og ytringsfridom ▪ presentere sør-nord-problematikken i det internasjonale mediebildet 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - gjengir noe relevant fagstoff - bruker enkelte fagbegreper 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - viser varierende faglig oversikt og forståelse - bruker fagbegreper i varierende grad - forklarar til en viss grad sammenhenger 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - viser meget god faglig oversikt og forståelse - bruker fagbegreper presist - forklarar sammenhenger på en utførlig måte
kunne planlegge og produsere			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ lage produksjonsplan for eigne medieproduksjonar med oversikt over tidsbruk og kostnader ▪ skape og presentere eigne medieprodukt i ulike kombinasjonar av tekst, lyd og bilde og grunnkje val av medium og publiseringsform ▪ bruke forteljarteknikkar, munnlege uttrykksmåtar og dramaturgiske verkemiddel i eigne medieproduksjonar ▪ utvikle eit medieprodukt i samarbeid med ei bedrift eller ein organisasjon 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - lager i noen grad en produksjonsplan og presenterer noen ideer til et medieprodukt - redegjør for noen virkemidler 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - lager en enkel produksjonsplan og et utkast til et medieprodukt - redegjør for og begrunner virkemidler i varierende grad 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - lager en gjennomtenkt produksjonsplan og et meget godt utkast til et medieprodukt - redegjør for og begrunner valg av virkemidler på en presis måte
kunne analysere og reflektere			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ utforske påverknadsstrategiar i ulike typar medieprodukt ▪ undersøkje korleis produksjon og distribusjon av informasjon kan bli styrt og kontrollert av ulike interesser ▪ reflektere over etiske problemstillingar og utfordringar i møtet mellom medium og ulike kulturar ▪ reflektere over media si rolle når det gjeld informasjons-, nyheits- og kulturformidling i det internasjonale mediebildet ▪ diskutere media si rolle i utviklinga av demokrati i eit internasjonalt perspektiv ▪ diskutere konsekvensar medieutviklinga har for journalistrolla ▪ diskutere kva for rolle informasjonsbyrå og lobbyverksemd spelar i eit demokrati ▪ analysere form og innhald i ulike avis-, radio-, film- og fjernsynssjangrar ▪ analysere media si rolle som kunst- og kulturformidlar ▪ analysere og evaluere eigne og andre sine medieprodukt ▪ analysere media som ressurs og maktfaktor i samfunns- og arbeidsliv og diskutere opne og skjulte funksjonar ▪ drøfte korleis media kan forme haldningar, normer og verdiar ▪ drøfte korleis media er med på å skape, forsterke og motverke informasjonskløfter 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - nevner noen momenter i en analyse, og bruker enkelte fagbegreper - beskriver noen sammenhenger mellom samfunnsutviklingen og medienes rolle, og kan nevne eksempler der det er relevant - kjenner til noen medieteorier 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyserer og reflekterer til en viss grad, og bruker fagbegreper - diskuterer i noen grad sammenhenger mellom samfunnsutviklingen og medienes rolle, og kan bruke eksempler der det er relevant - bruker i noen grad medieteorier 	<p>Eleven</p> <ul style="list-style-type: none"> - analyserer og reflekterer meget godt, og bruker fagbegreper presist - diskuterer sammenhenger mellom samfunnsutviklingen og medienes rolle selvstendig og strukturert, og bruker eksempler til å bygge opp resonnementer der det er relevant - bruker medieteorier selvstendig og kritisk

Karakteren 1 uttrykker at eleven har svært lav kompetanse i faget.

Schweigaards gate 15
Postboks 9359 Grønland
0135 OSLO
Telefon 23 30 12 00
www.utdanningsdirektoratet.no